

Mae ein hadroddiad "Grow Green: Solutions for the Farm of the Future" yn archwilio cnydau protein (ee pys hollt a chodlysiau, ceirch a grawn eraill, cywarch a hadau eraill). Mae'r Gymdeithas Ddietetegol Brydeinig yn cefnogi dietau sy'n seiliedig ar fwyd planhigion ac sydd yn doreithio mewn proteinau planhigion.

Gallai cnydau protein Cymru adeiladu ar lwyddiant Hodmedod yn Lloegr. Gallai cynhyrchion llaeth ceirch Cymreig gystadlu ag Oatly yn Sweden. Gall Harlech fod yn "Prifddinas Cywarch" y DU, gan arwain y diwydiant bwyd cywarch, olew a ffibr llaw yn llaw a "Good Hemp of England." Mi all y model hwn arwain at "Cynllun Grant Cynhyrchu Cynaliadwy." Mae cnydau arbenigol fel madarch, llysiâu blas a sbeisiau - chanterelles, chillies, pupurau Szechuan - yn broffidiol a chynnig elw da. Mae hopys a barlys Cymreig yn gwella cwrw Cymreig. Mae tanwydd cynaliadwy, cnydau fferyllol a chnydau adeiladu yn arwain at arbed mewnforion. Mae eisaiu economi atgynhyrchiol ar Gymru. Mae ffermwyr y DU eisoes yn arafu a chau lwpiau dwr, ynni a materol ar ffermydd planhigion, di-stoc, gerddi masnachol, ffermydd permaculture a ffermydd eraill a phrosiectau coedwigaeth amaethyddol.

Lleihau Carbon

Mae gennym gyfrifoldeb moesegol ar y cyd i alluogi pob bywyd i ffynnu. Esboniodd Dr Tara Garnett o'r Rhwydwaith Ymchwil Hinsawdd Fwyd, "Nid yw bwyta cig eidion wedi'i fwydo ar laswellt yn mynd i helpu brwydro newid yn yr hinsawdd". Mae hyd yn oed ffermio anifeiliaid organig yn llygredig iawn. Mae llai o dda a defaid yn golygu mwy o le i geirw, lleihau'r clefydau milheintiol a thorri'r ôl troed carbon Cymreig.

Gallai ffermio coed, neu agro-goedwigaeth, fod o help mawr i Gymru. Byddai llawer o Gymru'n naturiol yn goetir hynafol. Ond mae 85% o Gymru'n ddi-goediog, a llawer o'r gweddill wedi'i orchuddio gan blanhigfa gonwydd. Mae diffyg cynyrch coedwigaeth y DU eisoes yn £3 biliwn. Gall agro-goedwigaeth ddarparu bywoliaethau da a llawer o adnoddau adnewyddadwy, cefnogi twristiaeth gynaliadwy, creu cynefinoedd i anifeiliaid a chynhyrchu bwyd iach. Gallai ymestyn coetiroedd lled-naturiol drwy ffensio, olyniaeth a phlannu'r ucheldir, hefyd leihau llifogydd ac atafaelu carbon. Gall ffensys sicrhau bod anifeiliaid sy'n byw'n rhydd yn osgoi glasbrennau neu ymweld â glaswelltiroedd.

Bydd rheolaeth dir sydd wedi'i seilio ar blanhigion - heb ddim perthynas ymelwol - yn gwella Cymru.

Gweithredu'r polisi

- Cynyddu addysg y tyfwyr posibl a'r gadwyn gyflenwad am y buddiannau amgylcheddol ac economaidd a ddaw o gynhyrchu corbys.
- Cyfeirio cymorthdaliadau fwyfwy at cnydau protein yn hytrach nag opsiynau eraill (fel protein anifeiliaid)
- Dynodi cyllid i ddatblygu marchnad ac ymchwil, i weithio gyda mudiadau masnachol ac ymchwil eraill er mwyn nodi blaenoriaethau a chymryd ymagwedd unedig.
- Defnyddio Cyllid Hinsawdd i gefnogi ail-wylltio'r tir hynny na gall ei ddefnyddio i gynhyrchu corbys.
- Gweithio gyda ni i ddatblygu pecyn o gefnogaeth i ffermwyr sy'n fodlon trawsnewid.

A Vision for Land Management in Wales

We cannot meet the Paris agreement commitments without reducing emissions from animal agriculture. We are seeing a sea change in our food consumption patterns and Welsh agriculture could benefit from this opportunity and lead the way with a truly sustainable land management plan. Here we outline our ideas for a long-term shift away from animal farming.

A Public Good for All

The economy needs a vibrant ecology. The land of Wales is a fragile home – for humans and non-humans – irreplaceable, easy to damage, and slow to repair.

Wales needs a future that truly integrates land use with our broader ambitions in the Wellbeing of Future Generations and Environment Acts. That requires fair conditions for land managers, supporting sustainable stewardship, young people secure within rural communities, older people valued and animals living freely in healthy habitats. Transition Network research suggests more people will live on the land in a sustainable future.

Good land management supports vital public goods including public health and environmental sustainability. Most people agree that it is wrong to harm animals unnecessarily. So, moving to plant-based diets and agriculture is also a public good.

Supporting our farmers

The policy of providing payment for holding

land prioritises the wealthiest farmers, leaving many below a real living income. A Welsh Universal Basic Living Income scheme could reach everyone, help rural communities, and support new and existing land managers to innovate. It also simplifies farm payments and benefits, and enables Welsh people to buy more Welsh products. Economists from across the political spectrum have long made the case for basic incomes.

Food for the Future

Wales needs a sustainable, healthy food system, which means less livestock, and more 'stockless' or 'stock-free' farms. The Organic Research Centre, and the Stock-Free Organic Services, including Soil Association advisor Iain Tolhurst are already demonstrating UK stock-free farming.

Our 'Grow Green: Solutions for the Farm of the Future' report explores protein crops (e.g. split peas & other pulses, oats & other grains, hemp & other seeds). The British Dietetic

Association supports whole plant foods diets, rich in plant proteins.

Welsh protein crops could build upon the successes of Hodmedod in England. Welsh oat milk products could match Oatly, from Sweden. Harlech can once again be the 'Hemp Capital' of the UK, leading the hemp food, oil and fibre industry alongside Good Hemp of England. This model can lead to a 'Sustainable Crops Aid Scheme'. Specialist crops such as mushrooms, herbs and spices – chanterelles, chillies, Szechuan peppers – offer good margins. Welsh hops and barley enhance Welsh beer. Sustainable fuel, pharmaceutical and construction crops support import substitution.

Wales needs a regenerative economy. UK farmers are already slowing and closing water, energy and material loops on plant-based, stock-free, permaculture and other farms, market gardens and agroforestry projects.

Carbon-cutting

We have a collective ethical duty to enable all life to thrive. Food Climate Research Network's Dr Tara Garnett explains, 'eating grass-fed beef isn't going to help fight climate change'. Even organic animal farming is highly polluting. Fewer cattle and sheep leaves room for deer, reduces zoonotic diseases and cuts the Welsh Carbon Footprint.

Tree farming, or 'agro-forestry', could greatly

aid Wales. Much of Wales would naturally be ancient woodland. But 85% of Wales is unwooded, and much of the rest, conifer plantation. The UK forestry product deficit is already £3 billion. Agro-forestry can provide good livelihoods and many renewable resources, support sustainable tourism, create animal habitats, and yield healthy food. Extending semi-natural woodlands through fencing, succession and upland planting can also reduce flooding and sequester carbon. Fences can guide free-living animals to avoid saplings, or visit grasslands.

Plant-centred land management – with no exploitative relationships – will enhance Wales.

Policy Actions

- Increase education of (potential) growers and the supply chain about the environmental and economic benefits of pulse production.
- Direct subsidies more towards protein crops than other alternatives (such as animal protein).
- Designate funding for market and research development, working with other trade and research organisations to identify priorities and taking a unified approach.
- Use Climate Finance to support rewilding for land that can't be used for pulse production.
- Work with us to develop a package of support for farmers willing to transition.

Contact Details:

William Gildea
Campaigns & Policy Officer
Email: will.gildea@vegansociety.com

Tel: 0121 323 1800
Web: www.vegansociety.com
Twitter: @TheVeganSociety

Charity no. 279228
Company no: 1468880

grow Green

Gweledigaeth o Reoli Tir yng Nghymru

Ni allwn gwrdd ag ymrwymiadau cytundeb Paris heb leihau'r gollyngiadau a ddaw o ffermio anifeiliaid. Rydym yn gweld gweddnewidiad yn ein patrymau cymeriant bwyd a gallai amaethyddiaeth Cymru elwa o'r cyfle hwn a'n arwain ymlaen gyda chynllun rheoli tir gwirioneddol gynaliadwy. Yma rydym yn amlinellu'n syniadau ar gyfer y trawsnewidiad hirdymor o ffermio anifeiliaid.

Ar gyfer daioni'r cyhoedd i gyd

Mae angen ecoleg fywiog ar yr economi. Mae tir Cymru'n gartref bregus - ar gyfer dynolryw a'r rheiny nad ydynt yn ddynol - amnewidiadwy, hawdd i'w niweidio, ac yn araf i'w atgyweirio.

Mae angen dyfodol i Gymru sy'n wirioneddol ymdoddi'r defnydd o dir gyda'n uchelgeisiau ehangach a welir yn Neddau Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ac Amgylcheddol. Mae hynny'n golygu amodau teg i'r rheolwyr tir, cefnogi stiwardiaeth gynaliadwy, pobl ifanc yn ddiogel tu mewn i gymunedau gwledig, pobl hŷn yn cael eu gwerthfawrogi ac anifeiliaid yn byw'n rhydd mewn cynefinoedd iach. Mae ymchwil Transition Network yn awgrymu bydd mwy o bobl yn byw ar y tir mewn dyfodol cynaliadwy.

Mae rheolaeth dir da yn cefnogi nwyddau cyhoeddus hanfodol gan gynnwys iechyd y cyhoedd a chynaliadwyedd amgylcheddol. Mae'r rhan fwyaf o bobl yn cytuno'i bod hi'n anghywir i niweidio anifeiliaid yn ddiangen. Felly, mae symud i ddietau ac amaeth sy'n

seiliedig ar blanhigion hefyd yn dda i'r cyhoedd.

Cefnogi ein ffermwyr

Mae'r polisi o ddarparu tâl am ddal tir yn blaenoriaethu'r cyfoethocaf o ffermwyr, gan adael llawer o dan incwm byw go iawn. Gallai cynllun Incwm Sylfaenol Cyffredinol Cymru gyrraedd pawb, helpu cymunedau gwledig, a chefnogi rheolwyr tir newydd a phresennol i arloesi. Mae hefyd yn symleiddio'r taliadau a budd-daliadau ffermio, a galluogi pobl Cymru i brynu mwy o gynnyrch Cymreig. Mae economegwyr ar draws y sbectrwm gwleidyddol wedi cefnogi'r achos dros incymau sylfaenol ers llawer dydd.

Bwyd i'r Dyfodol

Mae angen system fwyd iach a chynaliadwy ar Gymru, sy'n golygu llai o anifeiliaid, a mwy o ffermydd di-stoc. Mae'r Ganolfan Ymchwil Organig a'r Gwasanaethau Organig Di-stoc, gan gynnwys Iain Tolhurst, ymgynghorydd i'r "Soil Association", yn arddangos ffermio di-stoc y DU eisoes.